Hälso- och sjukvårdsregionrådet
Talla Alkurdi (S)

INTERPELLATIONSSVAR
2026-03-19

RS 2026-0213

Svar på interpellation 2026:14 av Susanne Sjöblom (M) om självprovtagning för HPV och uteblivna kallelser till kvinnor som inte genomför testet samt uppföljning

Susanne Sjöblom har i interpellationen ställt följande frågor:

1. Stämmer det att Region Stockholms rutin är att kvinnor som inte genomför självprovtagning hemma själva måste kontakta Screeningverksamheten för att bli kallade till provtagning hos barnmorska?

2. Anser ansvarigt regionråd att denna rutin är tillräcklig?

3. Hur följer regionen upp individer som inte skickar in sitt självprov?

4. Anser regionrådet att dagens system riskerar att leda till att kvinnor som vill delta i screening i praktiken lämnas utan vårdkontakt?

5. Kan regionrådet verka för att kvinnor som får kallelse med självtest men inte genomför testet hemma per automatik får en kallelse till barnmorska

Som svar vill jag anföra följande:

Jag tackar för interpellationen. Det är otroligt viktigt att screeningprogrammet mot livmoderhalscancer fungerar väl, att det är enkelt att delta och att deltagandet är både högt och jämlikt.

Region Stockholm och Sverige har kommit en lång bit i arbetet med att inte bara utrota livmoderhalscancer – utan också att påskynda utrotandet genom ikapp-vaccination av kvinnor födda 1994–1999.

Region Stockholm erbjuder sedan 2021 kvinnor möjlighet att delta i screening för livmoderhalscancer (HPV) genom självprovtagning i hemmet. I informationsbrevet som skickas ut med självtestet anges att kvinnan ska kontakta Screeningverksamheten för att bli kallad till provtagning hos barnmorska, om hon inte vill använda självtestet.

Sedan januari i år finns även möjlighet att boka om till ett barnmorsketaget prov digitalt direkt via kallelsen.

Självprovet och det cellprov som tas hos barnmorskan är likvärdiga avseende att upptäcka förstadier till cancer och invasiv cancer. Båda analyserar förekomsten av humant papillomvirus, hpv.

Självprovtagning har fördelen av att verkligen öka deltagandet bland dem som tidigare uteblev från screeningen, vilket sannolikt har bidragit till att färre kvinnor insjuknar i livmoderhalscancer.

Kvinnor som varken skickar in sitt självprov eller själva bokar tid för provtagning hos barnmorska får automatiskt en ny kallelse med självprov hemskickat årligen.

När kvinnan uteblivit från 3 kallelser, d.v.s. inte skickat in sitt självprov på 3 år, erbjuds hon en tid för provtagning hos barnmorska. Detta är planerat så att ryms inom den tid som är säker för den enskilde att vänta. Dessutom skickar många kvinnor in självprovet redan vid en första påminnelse. Det är visat i stor studie från just Region Stockholm att så kallade uteblivare från livmoderhalscancerscreening föredrar självprovtagning.

Modellen fungerar enligt följande: Det nationella kallelsesystemet ser till att kvinnor som varken skickar in sitt självprov eller själva bokar tid för provtagning hos barnmorska automatiskt får en ny kallelse med självprov hemskickat årligen. Därutöver gör Regionalt Cancercentrum (RCC) Stockholm Gotland årligen en kvalitetsgenomgång med hjälp av data från det nationella processregistret för cervixcancerprevention (NPCx) och det nationella kvalitetsregistret för cervixcancerprevention (NKCx) för att identifiera ”uteblivare” från screeningen. RCC utför sedan en manuell hantering för att tillgodose att uteblivare provtas.

Det nationella kallelsesystemet kan inte per automatik remittera kvinnor för provtagning hos barnmorska, men en manuell hantering av RCC görs för att tillgodose att alla kvinnor blir erbjudna provtagning.

Med denna rutin faller ingen kvinna ur systemet och ingen kvinna lämnas heller utan vårdkontakt. Jag kommer fortsatt att följa frågan.

Därmed anser jag interpellationen besvarad.

Stockholm den 19 mars 2026

Talla Alkurdi